

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap |
t.a.v. mw. dr. G. Uslu
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum: 13 april 2022
Kenmerk: RVC 2022-1741

Betreft: Reflectie op verkennend rapport AEF naar
erkenningscriteria omroepen

Geachte mevrouw Uslu,

Uw ambtsvoorganger, de heer Slob heeft het bureau Andersson Elffers Felix (AEF) gevraagd onderzoek te doen naar legitimatiecriteria voor omroepen die aanvullend kunnen zijn op de ledeneis. Op 27 oktober 2021 presenteerde het bureau Andersson, Elffers en Felix (AEF) het rapport *Verkenning naar legitimatiecriteria voor publieke omroepen*. Bij brief van 16 november 2021 heeft de heer Slob de raad gevraagd op dit rapport en de daarin voorgestelde oplossingsrichtingen te reflecteren. Hierbij treft u deze reflectie aan.

De raad concludeert in dit advies dat een nadere operationalisering van de toelatingscriteria voor omroepen geen oplossing biedt voor de problematiek waarvoor het omroepbestel zich gesteld ziet. Wel zijn er andere mogelijkheden om de duurzaamheid en pluriformiteit van het omroepbestel te borgen. De raad geeft in dit advies daarvoor de richting aan en denkt graag verder met u mee over een nadere uitwerking daarvan. Deze brief begint met een beschouwing over het huidige omroepbestel en de problematiek waarvoor de publieke omroep zich gesteld ziet. Vervolgens gaat de raad in op de vraag of het rapport van AEF werkbare aanknopingspunten biedt voor een oplossing. Tot slot schetst de raad een richting voor het vervolg.

Een aantal beschouwingen over het huidige omroepbestel

Het huidige omroepbestel dateert uit de jaren van de verzuiling, toen er een voor de wereld vrij uniek omroepbestel ontstond: een bestel met omroepverenigingen en gebaseerd op het uitgangspunt van externe pluriformiteit. De ratio van dit bestel was enerzijds gestoeld op het feit dat de samenleving toentertijd was opgedeeld in een beperkt aantal duidelijk te onderscheiden maatschappelijke en godsdienstige stromingen met een eigen

identiteit en anderzijds op het feit dat het publiek voor radio en tv voornamelijk was aangewezen op uitzendingen door de publieke omroep. Hoe anders is dat nu. De samenleving is gefragmenteerd en kan op eindeloos veel manieren worden ingedeeld in smaakgemeenschappen, stromingen, doelgroepen en identiteiten, vaak ook met een tijdelijk karakter. En daarnaast is het publiek al lang niet meer uitsluitend aangewezen op wat de publieke omroep laat zien en horen; de verscheidenheid van de talloze kanalen op televisie en op digitale videoplatforms zoals YouTube is schier oneindig en bedient alle gelederen van de samenleving tot in de meest verre uithoeken.

Hebben deze ontwikkelingen de waarde en functie van de publieke omroep ook achterhaald? Het is de stellige overtuiging van de raad dat het omgekeerde het geval is en dat het publieke belang van de publieke omroep eerder toe dan afneemt.

In essentie komen de waarden en functies die specifiek zijn voor de publieke omroep neer op de bijdrage die de omroep levert aan het functioneren van de democratische rechtstaat en aan de sociale cohesie van de samenleving. Deze bijdrage wordt juist in onze tijd van toenemende fragmentatie, polarisatie, buitensluiting en verruwing van de omgangsvormen, steeds belangrijker. Waar de commerciële platforms alle ruimte bieden voor de profilering van particuliere belangen en polarisatie, al dan niet gepaard gaande met verdachtmaking van andersdenkenden, gaat het er bij de publieke omroep juist om dat de verschillende maatschappelijke stromingen, visies en opvattingen elkaar met open blik kunnen ontmoeten. Niet om te uniformeren, maar wel om bij te dragen aan het onderhouden van een basale maatschappelijke consensus die een voorwaarde is om zinvol en vreedzaam met verschillen om te kunnen gaan. Door zijn grote maatschappelijke impact is de publieke omroep bij uitstek het instituut dat de toenemende pluriformiteit van de samenleving en de vrijheid van meningsuiting kan laten samengaan met aandacht voor eenheid en gemeenschappelijkheid.

De raad is van mening dat de publieke omroep deze maatschappelijke functie goed vervult. Zo schreef de raad in zijn verder overigens kritische advies over het NPO-concessiebeleidsplan 2022 -2026 dat: “Nederland een kwalitatief hoogwaardige publieke omroep heeft” en dat de publieke omroep “vele kijkers en luisteraars blijft boeien en informeren met gevarieerde, aantrekkelijke en kwalitatief goede programma’s”. Dit neemt evenwel niet weg dat het omroepbestel voor een aantal belangrijke uitdagingen staat. Het gaat daarbij om het bestel beheersbaar en bestuurbaar te houden en tegelijkertijd te blijven zorgdragen voor voldoende pluriformiteit.

Voor een bestel dat gebaseerd is op het uitgangspunt van externe pluriformiteit, is het essentieel dat de omroepverenigingen elk voor zich voldoende maatschappelijke binding hebben en dat zij tezamen weerspiegelen wat er in de samenleving wordt geloofd, gedacht en gevonden. Dat is de *kern* van het huidige bestel. Tegelijkertijd is het vanuit oogpunt van beheersbaarheid en bestuurbaarheid nodig dat het aantal omroepverenigingen beperkt blijft. Dat betekent dat er duidelijke en eenduidige criteria moeten zijn voor het toe- en uitreden van omroepen tot het bestel. Deze moeten aan de ene kant *zó algemeen en insluitend* zijn dat omroepen die bijdragen aan het tot uitdrukking brengen van in de samenleving levende overtuigingen en opvattingen tot het bestel kunnen toetreden, terwijl zij tegelijkertijd *zo specifiek en uitsluitend* zijn dat op een juridisch houdbare wijze het aantal omroepen beperkt kan worden. Dit laatste om het bestel beheersbaar en bestuurbaar te houden. Deze criteria zijn er op dit moment niet en dat is in een notendop de uitdaging waarop de komende tijd een antwoord moet worden gegeven.

Volgens de Mediawet is het toelatingscriterium voor omroepverenigingen dat zij, behalve dat zij het vereiste ledental hebben, een *maatschappelijke, culturele, godsdienstige of geestelijke stroming* vertegenwoordigen. Door bovenbeschreven maatschappelijke ontwikkelingen is voor de adviesorganen en evaluatiecommissies het beoordelen of omroepverenigingen dat ook doen, steeds moeilijker geworden. Reeds in zijn advies over de omroeperkenningen van 2009 merkte de raad op dat het begrip stroming niet goed meer hanteerbaar is als een scherp en eenduidig toetsingscriterium voor het toelaten en afvloeien van omroepen. De raad beschouwde het behalen van het vereiste aantal leden als een soort van plaatsvervangende indicatie voor het vertegenwoordigen van een stroming. In de erkenningsadviezen van de raad die daar in latere jaren op volgden -en overigens ook in die van mede-adviseurs als het Commissariaat voor de Media- was in feite steeds het behalen van het vereiste ledental het bepalende criterium voor een positief erkenningsadvies.

Maar ook het leden criterium verliest aan relevantie en bruikbaarheid. De bereidheid van het publiek om lid te worden van een organisatie die op een bepaalde demografische, politieke, maatschappelijke, mentale of religieuze titel mensen beoogt te verenigen, is sterk afgenomen. Zo hebben de omroepverenigingen tussen 2014 en 2020 gezamenlijk zo'n miljoen leden verloren. Dit heeft er mede toe geleid dat bij de meest recente wijziging van de Mediawet in 2020 de vereiste ledenaantallen voor (aspirant)omroepen drastisch naar beneden toe zijn bijgesteld. Deze situatie heeft ertoe geleid dat er bij elke nieuwe erkenningsperiode nieuwe omroepen aan het bestel zijn toegevoegd, terwijl er -met uitzondering van omroep LLINK- sinds 2010 geen enkele ledenomroep het bestel heeft verlaten. En deze ontwikkeling zal zich naar de raad verwacht

doorzetten. Rond steeds weer nieuwe thema's zullen zich steeds weer nieuwe groepen organiseren met een gemeenschappelijke overtuiging of belang, en verenigingen die zeggen deze groepen te willen bedienen met media-aanbod, kunnen met de huidige criteria met succes een plek in het bestel claimen. En of met deze toenemende drukte binnen het bestel de pluriformiteit in het media-aanbod navenant toeneemt, is maar zeer de vraag. Met name de grote omroepverenigingen beogen niet langer vooral de oorspronkelijke achterban te bedienen, maar jagen steeds meer op hetzelfde massapubliek, waardoor zij qua aanbod steeds meer op elkaar zijn gaan lijken. Met deze "trek naar het midden", waarbij zittende omroepen grote delen van de samenleving bedienen of zelfs de gehele samenleving als hun doelgroep zien, is er dus in ons bestel eerder sprake van toenemende pluraliteit (veel omroepen) dan van toenemende pluriformiteit (onderscheidend aanbod).

Samenvattend is de diagnose van de raad dat het bestel steeds drukker wordt en in de toekomst dreigt vast te lopen, terwijl de pluriformiteit van het aanbod niet navenant toeneemt en zelfs onder druk staat. De hamvraag die in onderstaande paragrafen aan de orde komt, is of de door AEF voorgestelde criteria hier uitkomst bieden.

Het rapport van AEF

De eerste conclusie die AEF na ampele overwegingen trekt, is dat omroepverenigingen inderdaad niet langer beoordeeld kunnen worden aan de hand van het huidige in de wet vastgelegde criterium dat zij een stroming moeten vertegenwoordigen.

Vervolgens stelt AEF dat er andere criteria toepasbaar zijn voor de beoordeling van omroepverenigingen. Deze criteria rubriceert AEF in een tweetal categorieën:

- *criteria die gelden voor het bestel als geheel (set 1)*. Aan de hand van deze criteria kan worden getoetst in welke mate individuele omroepverenigingen aan het bestel bijdragen. Voorbeelden van deze criteria zijn dat het bestel evenwichtig, verscheiden, pluriform, toegankelijk, onafhankelijk, transparant, betrouwbaar, kwalitatief hoogstaand, duurzaam etc. moet zijn. AEF stelt dat deze criteria niet zijn getoetst in validatiesessies en dat de door hen gepresenteerde lijst niet uitputtend is.
- *criteria die gelden voor de afzonderlijke omroepen (set 2)*. Het zijn met name deze criteria waarop AEF zich heeft gericht en die onderwerp zijn geweest van validatiesessies. Deze criteria zijn: bedienen van en interactie met een doelgroep, herkenbaarheid van het profiel, onderscheidenheid, duidelijke missie en visie, samenwerken met andere

organisaties, maatschappelijke impact, ledenaantallen en aantal stemmen (in een systeem van omroepverkiezingen).

AEF merkt op dat de genoemde criteria nog erg algemeen zijn en pas bruikbaar na verdere operationalisering. AEF stelt vervolgens dat dit pas mogelijk is als bekend is in welke context deze criteria van toepassing zullen zijn en welke randvoorwaarden van de huidige beoordelingssystematiek daarbij worden aangepast. AEF presenteert daarbij een viertal denkrichtingen om tot bruikbare criteria te komen:

1. behouden van het huidige stromingsartikel, maar omroepen de vrijheid geven om deze op een moderne manier in te vullen;
2. bij de beoordeling van omroepen een vergelijkende selectie maken met een beperkt aantal toe te wijzen plekken (à la het systeem van de BIS);
3. omroepen meer ruimte geven om op inhoud en presentatie een eigen profiel te ontwikkelen door uniformerende mechanismen van de NPO terug te dringen;
4. aanpassen van de wet, bijvoorbeeld in de richting van een systeem à la BBC, waarin de pluriformiteit niet extern via omroepverenigingen, maar intern wordt georganiseerd.

Het AEF-rapport nader beschouwd

Voor een oordeel over de door AEF voorgestelde criteria, is het nodig deze af te zetten tegen de op dit moment geldende en in de Mediawet neergelegde criteria. Artikel 2.1, tweede lid van deze wet stelt als algemene eis dat het aanbod van publieke mediadiensten evenwichtig, pluriform, gevarieerd, kwalitatief hoogstaand, onafhankelijk en voor iedereen toegankelijk is. Daarnaast stelt de Mediawet in artikel 2.24 e.v. als specifieke eisen dat omroepverenigingen een maatschappelijke, culturele, godsdienstige of geestelijke stroming vertegenwoordigen, dat in het media-aanbod de identiteit en de missie van de omroep tot uitdrukking komt en dat voldaan wordt aan het leden criterium. Van nieuwe omroepen wordt bovendien nog verwacht dat zij de verscheidenheid van het bestaande media-aanbod vergroten en daaraan een vernieuwende bijdrage leveren.

Bij een vergelijking tussen de criteria die AEF noemt in zijn rapport en die welke in de huidige wet staan, valt in de eerste plaats op dat de criteria waaraan AEF de bijdrage van individuele omroepverenigingen aan het bestel als geheel wil vaststellen (set 1), in sterke mate overeenkomen met de huidige wettelijke criteria waaraan publieke mediadiensten moeten voldoen. Dat is ook niet zo vreemd omdat deze wettelijke criteria de verwoording zijn van de basisuitgangspunten van het huidige bestel, zoals kwaliteit, verscheidenheid, onafhankelijkheid en toegankelijkheid. Het voorstel om omroepverenigingen aan deze algemene bestelcriteria te toetsen lijkt dan ook geen meerwaarde te hebben ten opzichte van de huidige

toetsingspraktijk¹. Bovendien -en meer relevant- biedt een dergelijke toetsing geen soelaas voor de specifieke kwestie waar het hier om gaat, namelijk de vraag aan de hand van welke operationele criteria kan worden vastgesteld of een afzonderlijke omroepvereniging een zodanige maatschappelijke binding heeft met een achterban dat diens toelating tot het bestel bijdraagt aan de pluriformiteit van het media-aanbod.

Voor deze vraag moet dan dus gekeken worden naar in hoeverre de door AEF voorgestelde voor de afzonderlijke omroepverenigingen geldende criteria (set 2) in dezen adequaat zijn. Een aantal zaken valt daarbij op. De voorgestelde criteria “herkenbaarheid van het profiel, onderscheidenheid, duidelijke missie en visie”, komen overeen met de huidige wettelijke erkenningseis dat “in het media-aanbod de identiteit en de missie van de omroep tot uitdrukking komt”, zij het in een wat andere bewoording. Ook de ledeneis is vanzelfsprekend niet nieuw. Wel nieuw zijn de criteria ‘aantal stemmen in een systeem van omroepverkiezingen², samenwerken met andere organisaties en maatschappelijke impact’. En tenslotte en meest verschillend van de huidige criteria, is de huidige stromingseis vervangen door de eis dat de omroep een doelgroep bedient en daarmee interactie heeft.

Wat opvalt in deze lijst van criteria is dat zij niet operationeel zijn in de zin dat zij kunnen dienen als meetlat aan de hand waarvan op objectieve wijze de mate van maatschappelijke binding van een omroepvereniging kan worden vastgesteld, terwijl het daar juist in de opdracht van uw voorganger om ging. Het abstracte begrip “maatschappelijke binding” wordt met de voorgestelde criteria weliswaar nader gedefinieerd, maar deze criteria zijn vervolgens zelf te onbepaald om te kunnen dienen als indicator voor dat begrip. En naar dat laatste gaat nou net de zoektocht. De door AEF gepresenteerde uitkomst dat maatschappelijk binding betekent dat je als omroep een missie en een doelgroep hebt, dat je samenwerkt met andere organisaties en dat je maatschappelijke impact hebt, kan met wat goede wil gezien worden als een eerste -zij het geen verrassende- stap in deze zoektocht. Maar de wezenlijke vragen laat AEF onbeantwoord. Want wat zijn uit oogpunt van de publieke mediaopdracht relevante doelgroepen en relevante organisaties voor omroepverenigingen om mee samen te werken?

¹ Wat wel aan de orde is, is dat de Mediawet niet overal even duidelijk is over welke wettelijke criteria zich richten op de publieke omroep als geheel en welke op de individuele omroepen afzonderlijk. Deze opmerking heeft de raad ook gemaakt in zijn erkenningadvies van 2021. Dit is overigens meer een wetstechnisch dan een praktisch probleem. Zo heeft de raad in genoemd advies naar alle wettelijke criteria gekeken die in zijn ogen relevant waren voor de beoordeling van de voorstellen van de omroepverenigingen.

² Voor dit criterium bleek volgens AEF in de validatiesessies met stakeholders geen draagvlak te bestaan.

En waaraan moet deze samenwerking voldoen om mee te laten wegen bij de beoordeling van omroepen? Wat is de maatschappelijke impact van een omroep en hoe meet je deze, met name bij nieuwkomers die zich aan de poort melden? Het zijn juist de antwoorden op dit soort vragen die nodig zijn om tot objectieve en juridisch houdbare oordelen c.q. besluiten te komen over het verlenen, weigeren en intrekken van erkenningen van omroepverenigingen.

Op de keper beschouwd is de belangrijkste verandering die AEF ten opzichte van het huidige toetsingskader voorstelt, de inwisseling van het stromingscriterium voor het doelgroepcriterium. En daarmee is dus vooral de vraag aan de orde hoe dit criterium geoperationaliseerd kan worden. Hoe kan met andere woorden objectief en eenduidig worden vastgesteld of er al dan niet sprake is van een groep mensen die iets gemeenschappelijks hebben dat van belang is voor de publieke functie van de publieke omroep? En vervolgens moet de optelsom van de doelgroepen die aan het doelgroepcriterium voldoen, ook nog een min of meer representatieve afspiegeling van de samenleving gaan opleveren. Een groep mensen die de liefde deelt voor een bepaalde voetbalclub moet bij toetsing dus afvallen als doelgroep. Een groep mensen met een gemeenschappelijk beroep, bijvoorbeeld boer of werker in de gezondheidszorg, waarschijnlijk ook. Maar weer niet een groep mensen met een gemeenschappelijk beleden religie of een gemeenschappelijke politieke voorkeur. Een onderscheid tussen doelgroepen die relevant zijn voor de publieke omroep en die welke dat niet zijn, kan wellicht per saldo nog het best gemaakt worden aan de hand de vraag of de leden al dan niet een gemeenschappelijke maatschappelijke, culturele, godsdienstige of geestelijke voorkeur of overtuiging delen. Maar als dat zo is, dan wordt het doelgroep-criterium dus geoperationaliseerd aan de hand van het huidige stromingscriterium. En diens onvolmaaktheid als criterium voor maatschappelijke verankering was nu juist de reden voor de zoektocht naar nieuwe criteria.

Nu is het zo dat ook AEF in zijn rapport stelt dat de voorgestelde criteria als zodanig niet bruikbaar zijn en dat er een verdere operationaliseringslag gemaakt moet worden. Als reden dat een operationalisering van de criteria achterwege is gelaten, geeft AEF aan dat een dergelijke exercitie pas zinvol is wanneer duidelijkheid bestaat over in welke context zij zullen worden toegepast. Voor deze context presenteert AEF vervolgens de vier eerder in dit advies reeds kort omschreven denkrichtingen.

Over de redenering die AEF hier volgt, kan opgemerkt worden dat niet valt in te zien waarom het begrip maatschappelijke binding contextafhankelijk zou zijn in de zin dat andere bestelvoorwaarden tot een andere operationalisering zou leiden. Gaat het dan om andere doelgroepen, om een andere maatschappelijke impact die een omroep moet hebben, of om een

ander type organisaties waarmee samengewerkt moet worden? Dat is allemaal niet het geval. Het aanzwengelen van een besteldiscussie met als invalshoek het kunnen operationaliseren van de voorgestelde criteria, lijkt ook een nogal omgekeerde manier van redeneren, waarbij komt dat de door AEF gesuggereerde bestelaanpassingen allerlei vragen oproepen over het wat, hoe, en waarom. Zo is de optie om het huidige stromingsartikel te handhaven en omroepen de vrijheid te geven om deze op een moderne manier in te vullen, niets anders dan de huidige praktijk, terwijl aan de andere kant in de optie die uitgaat van interne pluriformiteit, dus van een model à la BBC, er überhaupt geen omroepen meer zijn en er dus ook geen toelatingscriteria geoperationaliseerd behoeven te worden. De raad acht voorts een systeem à la de culturele basisinfrastructuur niet werkbaar. Volgens dat systeem zou bij elke erkenningsperiode een vergelijkende selectie moeten worden gemaakt tussen alle aanvragers van een erkenning, waarbij een vooraf vastgesteld aantal plekken te verdelen is. Niet alleen zouden dan de erkenningsaanvragen individueel beoordeeld moeten worden, maar ook ten opzichte van elkaar en ook nog eens ten opzichte van het uiteindelijke doel, te weten een publieke omroep die met een aan de voorkant ingeperkt aantal omroepverenigingen zoveel als mogelijk de pluriformiteit van samenleving weerspiegelt. En dat alles op grond van algemene criteria, waarbij omroepen kunnen afvallen terwijl zij op zichzelf genomen aan de toelatingscriteria voldoen, hetgeen ook de juridische houdbaarheid van uw op deze beoordeling gebaseerde beslissingen kwestieus maakt. Een essentieel verschil met de culturele basisinfrastructuur is ook dat culturele instellingen die een aanvraag indienen, zelfstandig hun programmering kunnen bepalen en op basis daarvan beoordeeld kunnen worden, terwijl voor omroepen geldt dat het de NPO is die de regie voert over de programmering van de publieke omroep.

Samenvattend en concluderend kan gesteld worden dat het AEF-rapport geen antwoord geeft op de vraag van uw voorganger naar operationele criteria voor de maatschappelijke binding van omroepverenigingen. De stelling dat dergelijke criteria pas kunnen worden opgesteld wanneer duidelijk is in welke bestelcontext zij gaan dienen, is niet logisch en deze stelling wordt ook niet toegelicht. De vier gesuggereerde bestelaanpassingen blijven daarmee wat in de lucht hangen.

Conclusie en voorstel voor een vervolg

In het huidige open bestel is de externe pluriformiteit en beheers- en bestuurbaarheid van de publieke omroep de uitkomst van de toepassing van de wettelijke toetsingscriteria op individuele toelatingsverzoeken van omroepverenigingen. Voor de houdbaarheid op termijn van zo'n bestel zijn toelatingscriteria nodig die *zo specifiek en uitsluitend* zijn dat zij een duidelijk, objectief, inhoudelijk en juridisch houdbaar kader vormen voor de weigering of intrekking van erkenningen en die tegelijkertijd *zo algemeen* en

includend zijn dat de omroepen die aan deze criteria voldoen tezamen een representatieve afspiegeling van de samenleving vormen. Al het denkwerk, adviezen en rapporten over dit onderwerp -het meest recente dat van AEF-overziend, moet volgens de raad uiteindelijk de conclusie onder ogen worden gezien dat zulke criteria eenvoudigweg niet vindbaar zijn. Een dergelijke conclusie betekent dat in het huidige bestel adviezen en besluiten over het al dan niet verlenen van erkenningen noodzakelijkerwijs, behalve het concrete gegeven van het ledental, blijft geschieden op basis van (inter)subjectieve oordelen op grond van algemene uitgangspunten en criteria.

Voor de houdbaarheid van het bestel zijn er derhalve *andere maatregelen* nodig waarmee gericht kan worden gestuurd op de twee cruciale zaken, zijnde de beheers- en bestuurbaarheid van het bestel en de pluriformiteit van het media-aanbod. De *beheers- en bestuurbaarheid* kan worden bereikt door het aantal toe te laten omroepverenigingen aan een maximum te binden. De raad acht daarnaast voor de duurzaamheid van het bestel van essentieel belang dat de via de omroepverenigingen geïnstitutionaliseerde externe pluriformiteit- die zoals opgemerkt onvolkomen is- wordt aangevuld met een meer nadrukkelijke *interne regie door de NPO op de pluriformiteit van het aanbod*. Een maximering van het aantal omroepverenigingen maakt een dergelijke aanvulling op de externe pluriformiteit extra noodzakelijk. Die regie op genre- en programmaniveau is naar oordeel van de raad nodig om fijnmazig de samenleving te kunnen bedienen en om flexibel in te kunnen spelen op actuele veranderingen in die samenleving. Vanzelfsprekend moet daarbij geborgd worden dat die regie ook een goede maatschappelijke legitimatie heeft, waarbij ook de omroepen een betrokkenheid dienen te hebben.

De raad besluit zijn advies met de conclusie dat een nadere operationalisering van de toelatingscriteria niet de panacee is voor de problematiek waarvoor het omroepbestel zich gesteld ziet. Wel kan anderszins de duurzaamheid en pluriformiteit van het bestel worden geborgd. De raad denkt graag verder met u mee over een nadere uitwerking van de maatregelen die de raad in dit advies ter zake voorstelt.

Kristel Baele
Voorzitter

Jakob van der Waarden
Directeur